

วิธีดำเนินการและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ทั้งแผนกศิลป์ และวิทยาศาสตร์ ที่มีอายุระหว่าง 16 - 18 ปี จำนวน 60 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างเชื้อชาติไทย 30 คน เชื้อชาติจีน 30 คน คัดเลือกมาจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนยานนาวา โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ โรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน และโรงเรียนปทุมธานีวิทยา

เกณฑ์ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเชื้อชาติไทย คือ บิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ของเด็กเกิดในประเทศไทย โดยบิดามารดาอยู่บ้านเดียวกับบุตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกณฑ์ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเชื้อชาติจีน คือ บิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย เกิดในประเทศจีน และบิดามารดาอยู่บ้านเดียวกับบุตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพยายามให้ได้บิดามารดาที่ยังมีวัฒนธรรมจีนอยู่จึงเลือกครอบครัวที่บิดามารดาพูดกันด้วยภาษาจีน รับหนังสือพิมพ์ภาษาจีน และเพื่อความสะดวกในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล จึงเลือกศึกษาเฉพาะครอบครัวจีนแท้ๆ ซึ่งพอจะเป็นตัวแทนประชากรจีนในประเทศไทยได้ เพราะเป็นจีนพวกที่อยู่ในประเทศไทยมากที่สุด Skinner¹ รายงานไว้ว่า จำนวนคนจีนที่อยู่ในประเทศไทยมีทั้งหมดประมาณ 2,315,000 คน ในจำนวนนี้เป็นจีนแท้ๆประมาณ 1,297,000 คน หรือ 56% ของคนจีนที่อยู่ในประเทศไทยเป็นจีนที่พูดภาษาแท้ๆ

¹ Skinner, op.cit., p.177.

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด

1. แบบสอบถามบุคลิกภาพ ซึ่งมี 2 ชุด คือ

1.1 แบบสอบถาม HSPQ (High School Personality Questionnaire) แบบ A ของศาสตราจารย์ Raymond B. Cattell ซึ่งปรับปรุงขึ้นเป็นภาษาไทย โดย สมคิด ไชยบัณฺรณ² มีคำถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ 14 ด้าน แต่ละด้านมีคำถาม 10 ข้อ รวม 140 ข้อ และมีคำถามเพิ่มมา 2 ข้อ ช่วยในการเข้าใจและตรวจทานแบบสอบถาม โดยไม่คิดคะแนนรวมทั้งหมด 142 ข้อ คำถามแต่ละข้อให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด หรือตรงกับคำตอบมากที่สุด จากคำตอบที่มีให้เลือก 3 ข้อ คะแนนของแบบสอบถามทุกด้าน ยกเว้น B มีคะแนนให้ 3 อย่างคือ 0, 1 และ 2 แต่ละด้านมีคะแนนรวม 20 คะแนน ส่วนด้าน B ให้คะแนนเป็น 0 และ 1 รวม 10 คะแนน บุคลิกภาพแต่ละด้านแบ่งคะแนนเป็น 2 ทิศทาง ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรม 2 ลักษณะ บุคลิกภาพ 14 ด้านมีดังต่อไปนี้

ด้าน A ความสามารถในการเขว้างงม ผู้ที่ได้คะแนนสูง เป็นพวก Cyclothymia คือพวกที่ชอบเขว้างงม เขาก็คนง่าย ให้ความร่วมมือเต็มที่ สนใจจำข้อคนได้ ใจอ่อน เชื่อถือได้ ปรับตัวได้ดี ใจดี หัวเราะง่าย ไม่เคียดแค้นต่อการถูก

²สมคิด ไชยบัณฺรณ, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำในรั้วมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (A Comparative Investigation of Some Aspects of the Personality of High Achievement and Low Achievement Pupils in Mathayomsuksa I of Chulalongkorn

Demonstration School)" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทตามมติ แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.

วิพากษ์วิจารณ์ ส่วนผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวก Schizothymia พวกนี้ไม่นิยมการ
ประณีประนอม เป็นพวกก้าวร้าว คอตันผู้ใหญ่ ขาเข็น ใจแข็ง เจ็บขาด พัดพัด
ซีดสีย ซื่อจ๋า เกรงครีตกกฎและสัญญา โกร่ง่าย ร่องโห่ง่าย ชอบอยู่คนเดียว ใช้
สติปัญญาใคร่ครวญ มีความคิดเชิงประติษฐาน ชอบโห่งานดำเนินไปอย่างถูกต้อง ชอบ-
วิพากษ์วิจารณ์ประเมินผลบุคคลและสิ่งของ

ค่าน B ความสามารถทางสติปัญญา ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวกที่มีสติปัญญา
เฉียบแหลม (Bright) พวกนี้มีคุณธรรม วัฒนธรรมสูง มีความหาคเพิ่มรสสุสาหะ ผู้
ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวกที่มีสติปัญญาทึบ (Dull) พวกนี้มีคุณธรรมต่ำ ไม่สนใจการใ้สติ
ปัญญา ไม่รับผิดชอบหน้าที่

ค่าน C ความมั่นคงทางอารมณ์ ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวก Ego Strength
เป็นตัวของตัวเอง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง สงบ ใจเย็น เฉื่อยชา เจริญความจริง
ไม่ค่อยพบความยุ่งยาก ผู้ที่ไคคะแนนต่ำเป็นพวก Ego Weakness อารมณ์ไม่มั่นคง
เจ้าอารมณ์ หัสนคติและความสนใจเปลี่ยนแปลงง่าย ซัดต้นเต้น อยู่ไม่สุข ไม่ค่อยรับผิดชอบ
ต้นตระหนักง่าย ไม่ค่อยสนใจสภาพทางบ้านและในโรงเรียน มีความยุ่งยากในการนอน
และการย่อยอาหาร ก้าวโดยไม่มีเหตุผล

ค่าน D สภาพทางอารมณ์ ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวกตื่นเต้นง่าย (Excit-
ability) ชอบเรียกร่อง ซาคความอดทน เรียกความสนใจ โอ้อวด อยู่ไม่สุข ซื่อจ๋า
เห็นแก่ตัว ฟังพาทักยไม่ได้ ผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวกเงื่องหงอย เฉื่อยชา (Phleg-
matic Temperament) สงบ พอใจในตนเอง ไม่กระตือรือร้น

ค่าน E การประพฤติตามระเบียบแบบแผน ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวกที่ชอบ
ไร้อำนาจ (Dominance) มีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดเป็นอิสระ เป็นตัวของตัว
เอง คอตัน ไม่ประพฤติตามประเพณีนิยม เรียกร่องความสนใจ ผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็น
หวดยอมตาม (Submissiveness) ฟังพาทักยคนอื่นเสมอ ใจดี ประพฤติตามระเบียบ
พอใจในตนเอง

คำถาม F สภาพราเรียมหรือเหตุ ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวก Surgency ทำ
อะไรตามสบาย ข้างกาย ราวเรียง วอไว เป็นคนตรง ส่วนผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวก
Desurgency เงียบ ๆ จางไตรตรง เศร้าสร้อย ก็คืออะไรอยู่คนเดียว เชื่องช้า
ระมัดระวัง ไม่ค่อยพูด

คำถาม G ความสามารถในการรับนิคชอบ ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวกที่มี
Super Ego Strength มีความขยัน พากเพียรสุดสาหัส ตั้งใจมั่นคง มีการวางแผนรับ
นิคชอบ เสมอตนเสมอปลาย อารมณ์มั่นคง สนใจคนและกฎเกณฑ์ คิดก่อนพูด ผู้ที่ไคคะแนน
ต่ำ เป็นพวกที่ไม่รับมาตรฐานคุณธรรมประจำกลุ่ม ชอบฝ่าฝืนกฎต่าง ๆ เชื่อถือสิ่งพาอาศัย
ไม่ได้ คอยหลีกเลี่ยงขอตกลงและหน้าที

คำถาม H ความมั่นใจในตนเอง ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวก Parmia ก้าว
ขอบเขตผู้คน ไม่กลัวใคร สนใจคนต่างเพศ เป็นมิตร มีความรับนิคชอบ คล่องแคล่ว
ผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวก Threctia ซื่อาย สงบเสงี่ยม ดอยหนี ไม่ชอบเผชิญหน้า
กับคนต่างเพศ จาเป็น ไม่มั่นใจตนเอง ต้นกลัว

คำถาม I สภาพทางจิตใจ ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวก Premsia สุภาพ
อ่อนโยน จิตใจห่วงใยง่าย คล้อยตามผู้อื่น ชอบฟังพาอาศัยคนอื่น เรียกร้องความช่วยเหลือ
และความเห็นใจ ใจดี เพื่อยึดมั่นกับชีวิตของตนเอง ผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวก
Harria รักความจริง ฟังตนเอง มีความรับนิคชอบ นิยมเคารพปฏิบัติที่ไปประโยชน์

คำถาม J ความสามารถในการเข้ากับกลุ่ม ผู้ที่ไคคะแนนสูงเป็นพวก
Coasthenia ชอบทำอะไรด้วยตัวเองคนเดียว เป็นตัวของตัวเอง มีความกึกก้องขัดแย้งกับ
คนอื่นเสมอ แต่ไม่แสดงออกเพราะกลัวว่ามีเพื่อนน้อย มีความสงสัยในเรื่องต่าง ๆ อยู่
เสมอ ชอบพิจารณาถึงข้อบกพร่องและวิธีที่จะหลีกเลี่ยงไม่ว่าอีก ถ้าไม่ได้รับความยุติ-
ธรรมจะไม่ลืมเลย ผู้ที่ไคคะแนนต่ำ เป็นพวก Zeppia ชอบรวมกิจกรรมของกลุ่ม
ยอมรับมาตรฐานของกลุ่ม กระฉับกระเฉง ไปกับกลุ่มใดทุกเมื่อ

คำถาม O ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ผู้ที่ไคคะแนนสูง เป็นพวก
Guilt Proneness พวกนี้ซื่อาย ไม่มั่นใจในตนเอง วิตกกังวล ไม่สบายใจอยู่เสมอ

หงุดหงิด ผิดหวัง เสราสรอยงาย จู้ เจ้าอารมณ์ เหวงโตคเคี้ยว ส่วนผู้ที่โลกะแนนต่ำ เป็นพวก Confident Adequacy มีความมั่นใจในตนเอง ว่างเริง สงบ เกรงขริม

ค่า Q₂ ความเป็นตัวของตัวเอง ผู้ที่โลกะแนนสูง เป็นพวก Self sufficiency เชื่อมมั่นในตนเอง ตักสินใจเอง ข้างคิด รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ผู้ที่โลกะแนนต่ำ เป็นพวก Group Adherence ชอบตามกลุ่ม เป็นผู้ตามที่ดี

ค่า Q₃ ความสามารถในการบังคับตัวเอง ผู้ที่โลกะแนนสูง เป็นพวก High Strength of Self Sentiment สามารถบังคับตนเองได้ รู้จักกาจะเทศะ **วินัย** ของตนเอง ถ้าต้องการจะทำอะไรแล้วมักจะทำ ผู้ที่โลกะแนนต่ำ เป็นพวก Poor Self-Sentiment Formation พวกนี้ชอบทำอะไรตามสบาย ตามความต้องการของตน เป็นเล่นอยู่เสมอ ไม่เรียบร้อย ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

ค่า Q₄ การแสดงออกของอารมณ์ ผู้ที่โลกะแนนสูง เป็นพวก High Ergic Tension เป็นพวกที่เครียดตุนเตนและวาวุ่นงาย จิตใจหงุดหงิด มีแรงกระตุ้นสูง ผู้ที่โลกะแนนต่ำ คือพวก Low Ergic Tension พวกนี้ชอบทำอะไรตามสบาย ใจเย็น ไม่มีความกังวล เก็บความรู้สึกของตนเองไว้³ (ดูตัวอย่างแบบสอบถามได้ในภาคผนวก).

ความเชื่อถือใจของแบบสอบถาม

สมคิด ไชยพันธ์⁴ ได้ปรับปรุงเป็นภาษาไทย และหาความเชื่อถือใจ โดยวิธีทดสอบสองครั้ง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เว้นระยะการทดสอบ 1 สัปดาห์ ได้ค่าความเชื่อถือใจของบุคลิกภาพแต่ละด้าน .58 ถึง .76

³ Raymond B. Cattell and Halls Beloff, Hand book for the Jr.-Sr. High School Personality Questionnaire (the HSPQ) (Illinois: The Institute for Personality & Ability Testing, 1962), pp. 12 - 18.

⁴ สมคิด ไชยพันธ์, เรื่องเดิม.

พูนผล สุวรรณพันธ์⁵ นำแบบสอบถาม MSPQ ที่สมคิด ไชยอินบูรณดัด-
แปลงไว้ ไปลองใช้และหาความเชื่อถือได้ โดยวิธีทดสอบซ้ำสองครั้ง เว้นระยะเวลา
ทดสอบ 8 วัน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน ผลปรากฏ
ว่าค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .88

1.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ สร้างโดย ดร.วิทย์พุทธ
วิเชียรโชติ แห่งคณะวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และประสิทธิ์
บัวคลี⁶ ได้นำไปทดสอบกับนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โรงเรียนอินทพรพิสัย เป็นหญิง 34 คน
ชาย 40 คน ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .898 เป็นแบบสอบถามที่
ใหญ่ตอบเลือกเหตุการณ์อย่างหนึ่งจากคำตอบที่มีให้เลือก 5 ข้อ ซึ่งมีช่วงคะแนนต่างกัน
จาก 1 - 5 คะแนน มีคำถาม 28 ข้อ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพ
2 แบบคือ แบบไมตรีสัมพันธ์ หมายถึงมีความเกรงใจ เคารพ เชื่อฟังผู้ใหญ่ ชูอาวุโส
ไม่กล้าขัดผู้ใหญ่ และแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์ ซึ่งหมายถึงมีสิทธิเสมอภาคกัน กระทำสิ่งต่าง ๆ
ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงคนอื่นจนเกินไป (คู่มืออย่างแบบสอบถามได้ในภาคผนวก)

---

⁵พูนผล สุวรรณพันธ์, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียน
ในเมืองหลวงและเด็กนักเรียนในหัวเมืองต่างจังหวัด (A comparative Study of
the Personality Characteristics of School Children in the Capital
City and a Provincial Town)" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนก
วิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2512.

⁶ประสิทธิ์ บัวคลี, "การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามบุคลิกภาพ
ไมตรีสัมพันธ์" รายงานประกอบการศึกษาวิชา Foundation of Measurement
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513.

2. แบบสัมภาษณ์สังคมประถิก ใช้ในการติดตามสัมภาษณ์ตามมารดาของเด็ก
ที่เป็นตัวอย่างประชากร ครอบคลุมตัวแปรดังต่อไปนี้

2.1 การฝึกความสัมฤทธิผล หมายถึงสังคมประถิกที่มีคามารดาฝึก
ให้บุตรมีความต้องการประสบความสำเร็จในคามต่าง ๆ เช่น การเรียน การทำงาน
ดังตัวอย่างคำถาม ดังนี้

เมื่อเธอยังเรียนอยู่ในชั้นประถม พ่อแม่คอยดูแลให้เขาทำการ
บ้านและท่องหนังสือ คุณทำเช่นเดียวกับพ่อแม่ของเธอหรือไม่

2.2 ความคาดหวัง หมายถึงสังคมประถิกที่มีคามารดาถ่ายทอด
ความมุ่งหวังของคนที่มีต่อบุตร ในคามการเรียน การทำงาน เพื่อเป็นแรงกระตุ้น
พฤติกรรมของบุตร เช่นถามว่า

พ่อแม่ของสมศักดิ์ ต้องการให้เขาเป็นตัวหน้าในการทำงานร่วมกับ
เพื่อน คุณต้องการเช่นเดียวกับพ่อแม่ของสมศักดิ์หรือไม่

2.3 การฝึกความเป็นอิสระ คือสังคมประถิกที่มีคามารดายอมให้
บุตรแสดงพฤติกรรมตามความต้องการ เกี่ยวกับ การทำงาน การแสดงความคิดเห็น
การเรียน เช่นถามว่า

คุณได้ถูกฝึกและเลือกแบบเสื้อผ้าเองโดยไม่ต้องปรึกษาคุณหรือไม่

2.4 ความเข้มงวด คือสังคมประถิกที่มีคามารดาไม่ยอมให้บุตร
แสดงพฤติกรรมตามความต้องการ แต่ให้แสดงตามความต้องการของบิดามารดา เช่น
ถามว่า

เมื่อก่อนเด็ก ๆ สุเทพชอบร้องเพลงเล่นดอกไม้เป็นจับ ๆ พ่อแม่ตี
เพราะเห็นว่าทำไห้ของเสียหาย คุณจะทำเช่นเดียวกับพ่อแม่ของสุเทพหรือไม่

2.5 การฝึกไมตรีสัมพันธ์ คือสังคมประถิกที่มีคามารดาฝึกให้บุตรมี
ความเกรงใจ และเคารพเชื่อฟังต่อบิดามารดาและผู้ใหญ่ เช่นถามว่า

พ่อแม่ต้องการให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้ใหญ่ คุณต้องการ
เช่นเดียวกับพ่อแม่ของเด็กหรือไม่

2.6 การฝึกให้รอหรือโต คือสังคมประติบัติที่บิดามารดาฝึกให้บุตร มีความยับยั้งชั่งใจ รู้จักการรอคอย เพื่อหวังผลที่ดีกว่าในเวลาข้างหน้า เช่นไม่ให้ อาหารเมื่อยังไม่ถึงเวลา ถามว่า

ตอนเล็ก ๆ สมเกียรติมีกรรอกบอย ๆ พ่อแม่ก็ให้กินทุกครั้ง เพราะรำคาญ คุณเห็นด้วยกับการกระทำของพ่อแม่ของสมเกียรติหรือไม่

2.7 การฝึกให้ระเบียบวินัย คือสังคมประติบัติที่บิดามารดาฝึกให้ บุตรแสดงพฤติกรรมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย ในการเก็บรักษาของใช้ การรับประทานอาหาร เช่นถามว่า

ปรีดาชอบวิ่งเล่นไปมา พ่อแม่ก็คอยป้อนข้าวให้ เพราะกลัว เขาจะกินไม่ไถ่มากร คุณเห็นด้วยกับการกระทำของพ่อแม่ของปรีดาหรือไม่

2.8 การยับยั้งความก้าวร้าว คือสังคมประติบัติที่บิดามารดาฝึกให้บุตร ระงับพฤติกรรมที่เป็นการก้าวร้าว เช่นการขว้างปาสิ่งของ การข่มขู่ให้ผู้อื่น และ การร้องไห้ไม่ยอมหยุด ดังตัวอย่างคำถามดังนี้

ในระยະที่กำรบังเด็กรอยู่ เมื่อโมโหมีกขว้างปาหรือทุบของ เล่น พ่อแม่ไปว่าจะไร เพราะเห็นว่ายังเป็นเด็ก คุณจะทำเช่นเดียวกับพ่อแม่ของ กำรหรือไม

2.9 การให้รางวัล คือสังคมประติบัติที่บิดามารดาชมเชย แสดง ความตั้งใจ หรือให้ของเป็นรางวัล เมื่อบุตรสัมฤทธิ์ผลในการศึกษา คำถามถามว่า ปกติสมจินต์สอบได้ 60 เปอร์เซ็นต์ แต่คราวนี้เขาสอบได้ 70 เปอร์เซ็นต์ พ่อแม่ให้รางวัลเพื่อให้กำลังใจ คุณทำเช่นเดียวกับพ่อแม่ของ- สมจินต์หรือไม่

2.10 การลงโทษ คือสังคมประติบัติที่บิดามารดาเห็นว่า ที่ ตักเตือนบุตร เมื่อบุตรแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน หรือความประพฤติที่บิดามารดาไม่พอใจ เช่น ถามว่า

เมื่อลูกของคุณกลับบ้านผิดเวลาโดยไมบอกให้ทราบล่วงหน้า คุณจะทำอย่างไร

4. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ใหม่ เพื่อคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง-
ประชากรจริง ๆ 16 ข้อ

5. สร้างแบบสัมภาษณ์เพิ่มขึ้นอีกชุดหนึ่ง เป็นแบบสัมภาษณ์สังคมประกิต โดย
เล่าถึงพฤติกรรมของเด็กคนหนึ่ง และแบบของสังคมประกิตที่มีคามารคาของเด็กคนนั้น
ใช้กับบุตร แล้วถามมีคามารคาของกลุ่มตัวอย่างประชากรว่า เห็นด้วยกับการที่มีคามารคา
ของเด็กคนนั้นเท่าเช่นนั้นหรือไม่ บางขอจะถามว่ามีคามารคาของกลุ่มตัวอย่างใช้สังคม
ประกิตแบบเดียวกับที่มีคามารคาของเด็กคนนั้นใช้หรือไม่ มากน้อยเพียงไร เช่นถามว่า
พ่อแม่ให้กมสติกขาวกินเอง ใส่เสื้อใส่กางเกงเอง ตั้งแต่อายุ 2 ขวบถึง
2 ขวบครึ่ง คุณเท่าเช่นเดียวกับพ่อแม่ของกมสหรือไม

- ก. ทุกครั้ง
- ข. บ่อย ๆ
- ค. บางครั้งบางคราว
- ง. นาน ๆ ครั้ง
- จ. ไม่เคยเลย

พ่อแม่ยอมให้ปรีชาซึ่งขณะนี้เป็นเด็กวัยรุ่น ไวมยขาว ใส่เสื้อสีจุกจาก
กางเกงขาบาน ตามสมัยนิยม คุณเห็นด้วยกับพ่อแม่ของปรีชาหรือไม่

- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ข. เห็นด้วย
- ค. เฉย ๆ
- ง. ไม่เห็นด้วย
- จ. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 นี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ เจิงถามทัศนคติต่อสังคมประกิตใน
ครอบครัวอื่น เพื่อหลีกเลี่ยงการป้องกันตน (Guarding) ของมีคามารคากลุ่มตัวอย่าง
โดยเชื่อว่าคำตอบที่ได้จะเป็นตัวแทนสังคมประกิตที่มีคามารคากลุ่มตัวอย่างใช้ปฏิบัติจริง

6. รวมคำถามในแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุดแล้วมีการศึกษาคำว่าแปรสังคมประถิต 10 คำ และมีวิธีการให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

6.1 ความสัมพันธ์ในชุดที่ 1 มีข้อ 1, 2, 3, 4, 5 ทั้ง 5 ข้อนี้ให้คะแนน 5 - 1 ทุกข้อ หมายความว่า ถ้าตอบข้อ ก. จะได้คะแนน 5 คะแนน ถ้าตอบข้อ จ. จะได้ 1 คะแนน ในชุดที่ 2 มีข้อ 1, 2, 3, 4 ให้คะแนนตามช่วง 5 - 1 เหมือนกัน

6.2 ความคาดหวัง ในชุดที่ 1 มีข้อ 16 ให้คะแนน 5 - 1 ในชุดที่ 2 มีข้อ 2, 3, 17 ทุกข้อให้คะแนนตามช่วง 5 - 1 เหมือนกัน

6.3 ความเป็นอิสระ ในชุดที่ 1 มีข้อ 6, 11, 12, 13, 14 ให้คะแนนตามช่วง 5 - 1 ทุกข้อ ในชุดที่ 2 มีข้อ 4, 5, 6, 9, 10, 20 ข้อ 10 ให้คะแนนตามช่วง 1 - 5 หมายความว่า ถ้าตอบ ก. ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบ จ. ได้ 5 คะแนน ส่วนที่เหลือทุกข้อให้คะแนนตามช่วง 5 - 1

6.4 ความเข้มงวด ในชุดที่ 1 มีข้อ 9, 13 ข้อ 14 ให้คะแนนตามช่วง 5 - 1 ข้อ 31 ให้ตามช่วง 1 - 5 ในชุดที่ 2 มีข้อ 5, 6, 7, 11 ข้อ 5, 6 ให้คะแนนตามช่วง 1 - 5 ข้อ 5, 6 ให้คะแนนตามช่วง 5 - 1

6.5 โมตรัสสัมพันธ์ มีในชุดที่ 2 ข้อ 8, 19 ทั้ง 2 ข้อให้คะแนนตามช่วง 5 - 1

6.6 การออกใจรอได้ มีในชุดที่ 2 ข้อ 9, 18 ข้อ 18 ให้ตามช่วง 5 - 1 ข้อ 9 ให้ตามช่วง 1 - 5

6.7 ระเบียบวินัย ในชุดที่ 1 มีข้อ 7, 8 ทั้ง 2 ข้อ ให้คะแนนตามช่วง 5 - 1 ในชุดที่ 2 มีข้อ 12 ให้ตามช่วง 1 - 5

6.8 ความก้าวร้าว มีในชุดที่ 2 ข้อ 13, 14, 15 ทั้ง 3 ข้อ ให้คะแนนตามช่วง 1 - 5

6.9 การให้รางวัล มีในชุดที่ 2 ข้อ 16 ให้คะแนนตามช่วง 5 - 1

6.10 การลงโทษ มีในชุดที่ 1 ข้อ 10, 15 ทั้ง 2 ข้อให้คะแนนตามช่วง 5 - 1

(ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ดูได้ในภาคผนวก)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ส่งจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสำนักเลขาธิการกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอจดหมายเพื่อขอความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยส่งชื่อมาจากรายชื่อโรงเรียนของกรมวิสามัญศึกษา

2. ติดต่อขออนุญาตอาจารย์ใหญ่ ให้เด็กเรียนรายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในโรงเรียน ตอบแบบสอบถามประวัติส่วนตัว เกิดปัญหาบางประการเพื่อโรงเรียน ที่ได้รับความร่วมมือเพียง 7 โรงเรียน ในจำนวนนี้มี โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ และโรงเรียน ยานนาวา ที่ได้จัดเวลาให้ผู้วิจัยและคณะ ควบคุมักเรียนในการตอบแบบสอบถามเอง ส่วนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนโครมิตร์วิทยาลัย โรงเรียนกรุงเทพ-คริสเตียน โรงเรียนอัสสัมชัญ และโรงเรียนปณะพันธ์ชีวิตยา อาจารย์ใหญ่รับไปให้ ครูประจำวิชาดำเนินการให้ และนัดวันเวลาให้ไปรับแบบสอบถามคืน

3. รับแบบสอบถามคืนมาศึกษาประวัติ คัดเลือกเด็กที่มีเชื้อชาติไทย และเด็กที่มีเชื้อชาติจีน ความเกะกะแหล่งที่เกิดของบิดามารดาผู้ปกครอง และภาษาพูดที่บิดามารดาใช้พูดในบ้าน เมื่อคัดเลือกได้แล้วจึงสุ่มมากลุ่มละ 30 คน

4. ติดต่อโรงเรียนขอติดตามทดสอบเด็กที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ไทยได้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามบุคลิกภาพ 2 จุด พร้อมทั้งเขียนแผนผังบ้านให้แก่ ผู้วิจัยด้วย เพื่อสะดวกในการติดตามสัมภาษณ์ตามาราคาต่อไป โดยโรงเรียนสวน-กุหลาบวิทยาลัย ได้จัดเรียกประชุมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลังเลิกเรียนให้ผู้วิจัย และคณะดำเนินการทดสอบเอง ส่วนอีก 6 โรงเรียนรับไปดำเนินการให้และรับว่าจะ กำชับไม่ให้เด็กปรึกษากันในการตอบ และให้ตอบที่โรงเรียน ตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด โดยมีหน้ากลับไปที่บ้าน

5. ส่งจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย และจดหมายจากโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ไปยังบิดามารดาของกลุ่มประชากรล่วงหน้า ก่อนจะไปสัมภาษณ์

6. ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากรคนไทยเอง ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรจีน ได้ให้สัมภาษณ์เอกสาร ปีที่ 4 2 คน (นางสาวศศิธร อารยเวชกิจ และ นางสาวลักขณา วิวัฒน์วงศานา) ซึ่งได้ฝึกการสัมภาษณ์กับผู้วิจัยและคณะแล้ว เป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยภาษาจีนแท้ๆ โดยผู้วิจัยร่วมในการสัมภาษณ์ด้วย เพื่อสังเกตบรรยากาศของบ้าน และหาที่ของกลุ่มตัวอย่าง

7. ให้คะแนนแบบสอบถามบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 จุด และรวมคะแนนบุคลิกภาพแต่ละบ้านใน 15 บ้านที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนได้รับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

8. ให้คะแนนแบบสัมภาษณ์สังคมประภิตทั้ง 2 จุด และรวมคะแนนสังคมประภิตแต่ละบ้านใน 10 บ้านที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนได้รับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนเฉลี่ยจากคะแนนของสังคมประภิตแต่ละบ้าน และของบุคลิกภาพแต่ละบ้านนำมาหารายเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกันในแต่ละตัวแปรที่ทำการศึกษา
2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อคุณลักษณะการกระจายของคะแนนบ้านสังคมประภิตแต่ละบ้าน และบุคลิกภาพแต่ละบ้าน ถ้ามีค่าสูง แสดงว่าคะแนนสังคมประภิตของมีคามารค่าและบุคลิกภาพของบุตรมีการกระจายหรือแตกต่างกันมาก ถ้ามีค่าต่ำ แสดงว่ามีการกระจายน้อยหรือมีคะแนนใกล้เคียงกันทั้งกลุ่ม
3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างหมู่ เพื่อดูความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากรในตัวแปรแต่ละบ้าน ด้วยการทดสอบ t (t - test)
4. ค่าสหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรแต่ละบ้าน และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแต่ละบ้านของตัวแปรสังคมประภิตกับบุคลิกภาพ เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประภิตและบุคลิกภาพ